

DEUTSCHE WELLE JI KA KARU

**Ni ma ɗan Adam ne: 'Yan Afirkan da ke fama da taɓin hankali
Kashi na farko: Ba ni ba ne**

Wanda ya rubuta: Chrispin Mwakideu
Wanda ya fassara: Yusuf Idris
Wadda ta tace: Halima C. Schmaling

'Yan Wasa:

John: ɗan shekara 25
Patel: ɗan shekara 40
Kwastama: ɗa namiji
Amina: 'yar shekara 19
Dije: 'yar shekara 19
Duduwa: 'yar shekara 35
Musa: ɗan shekara 16

Mai gabatarwa:

Masu sauraronmu, barkanmu da sake kasancewa da ku a cikin wani sabon shiri na “Ji Ka Karu”. A cikin shirye–shiryen da za ku ji har kashi goma nan gaba za ku ji labarin da ba kasafai ne ake fadinshi ba, a kan mutane da ba a cika ganinsu ba saboda ba su da bakin magana. Idan ma sun samu sun yi maganar, ba mai saurarensu. Ko me ya sa? Saboda an ba su sabbin sunaye kamar mahaukata, marasa hankali, da dai sauransu.

Wannan labari ne na 'yan Afirka waɗanda ke da taɓin hankali. Za mu sadu da wani matashi mai suna John wanda yake da kyakkyawar buri na samun ci-gaba a rayuwarshi tare da iyalinshi, kafin komai ya birkice mishi. Za mu haɗu da Amina, wata ɗaliba mai koyan aikin nas, wadda ta sami taɓin hankali. Sannan akwai Musa, wani matashi ɗan shekaru goma sha shida, wanda kuma bai taɓa zuwa makaranta ba saboda matsalar taɓin hankali da yake da ita. Me 'yan'uwansu da iyalansu za su yi da su? Sannan kuma yaya maganar cibiyoyin samar da lafiya da kuma zamantakewar jama'a gaba ɗaya?

Duk waɗannan za su zo muku ne a cikin wannan shiri mai suna “Har yanzu ni cikakken mutum ne”. Za mu faro ne daga wani shago mai suna Shagon Na Kowa, a wannan shiri mai taken “Ba ni ba ne”. A nan ne John wanda bai dade da yin aure ba yake aiki a matsayin kashiya.

Fitowa ta 1: A kanti

John: Barka dai.

Kwastama: Yauwa barka dai.

John: Bari mu gani. Kudinka ya kama dari takwas da hamsin.

Kwastama: To ba komai, ga su.

John: Bari na ba ka canjinka.

Kwastama: To na gode fa.

John: Yauwa, ga shi. Mun gode da ka yi sayayya a wannan shago namu na kowa. Muna fata za ka kara dawowa nan gaba.

Kwastama: In sha Allahu, sai an jima. Na gode.

John: Sannu Malama. ... Yi haƙuri bari in amsa wayar nan. ... Kanta ta uku.

Patel (a waya): John, ko za ka iya zuwa ofis dina?

John: Mr. Patel, akwai mutane da yawa a kan layi.

Patel: Ba abin da ya dame ni ko da kuwa shugaban ƙasa ne yake jira. Ka zo ofis dina yanzun nan!

John: Ok, ina tafe. ... Don Allah ku yi haƙuri. Ku koma wajen wancan kashiyar.

Mai ba da labari:

Wani abu da John da abokan aikinshi suka sani game da ogansu Mr. Patel shi ne, ba ya wasa da abin da ya shafi kwastomomi. Wannan irin tsawa a cikin waya na iya nufin abu ɗaya ne kawai: cewa wani mummunan abu ya faru. A yayin da John ya kama hanyarsa ta zuwa ofishin Mr. Patel, can a wani ɓangaren garin kuma, Amina, 'yar yarinyar nan mai koyan aikin nas, na cin abincin rana tare da ƙawarta Dije a ɗakin cin abinci na makarantarsu.

Fitowa ta 2: A ɗakin cin abinci a makaranta

Dije: Wai, har na ji daɗi da mu ka fito daga ɗakin koyon yin surgery ɗin nan. Wani lokaci sai in riƙa tunanin cewa ni ba wannan aikin nake so in yi ba. Amina, da ma can ke aikin nas kika so ki yi?

Amina: Mene!? Aiki? Ai kuwa ina ganin kin yi ƙoƙari, Dije. Sai a hankali ake sabawa da shi. ... Aaah!

Dije: Lafiya kuwa Amina? Ba ki ma fahimci abin da nake cewa ba ko? Na tambaye ki ne ko da ma can nas kike so ki zama.

Amina: Ni? Nas? *No no*, ni likita nake so in zama!

Dije: Likita kuma? Wato ke nan bayan zama ɗalibar da tafi kowa hazaka, yanzu kuma likita kike so ki zama?

Amina: Likitan ƙwaƙwalwa! A'a! Likita! Mmmh... Kwarai, ni zan zama likita mai tashi ne.

Dije: Amina, da alamun dai wani abu yana damunki. Ki ci wani abu! Ina ganin kamar warin jinin ne ya buge ki. Zai tafi.

Amina: Ba zan iya cin komai ba. Ba na jin komai.

Dije: Amina, kin tabbata kuwa ba abin da yake damunki kuwa?

Amina: Dije, yausha kika zama likita? Ni ce likitan! A'a, kar ki damu, kawata.

Dije: Amina, kin tabbata kuwa? Ni sai na ga kamar wani abu ya same ki. Kamar ban gane abin da kike cewa ba. Don Allah

ki je ki ɗan huta kuma ki sha magani. Mun shiga wani mataki na *training* ɗinmu kuma bai kamata a ce an bar ki a baya ba.

Amina: Shi ke nan. Shi ke nan, Dije, zan sha magani. ... Mu yi wata maganar, Mama?

Dije: Ba wasa nake yi ba, Amina!

Amina: To shi ke nan, ni ma haka! Ki ci gaba da cin abincinki ke ɗaya. Ni na tafi.

Dije: Amina, don Allah ki tsaya! Ban yi niyyar bata miki rai ba ne. Amina!

Mai ba da labari:

Kamar kowace wutar daji, 'yar kaɗan ce ke kamawa kafin ta mamaye ko'ina. Wani lokaci wutar na yin kwanaki ko makwanni kafin a iya kashe ta. Hakan ma sai idan kana da kayan aikin kashe tan. Ga dukkan alamu wani abu na damun Amina. Shin za ta iya yin wani abu kafin wutar ta fi ƙarfinta? Za mu ji.

Amma yanzu bari mu bar rayuwar birni mu koma wani ƙauye. A wani keɓeɓben gidan jinka na marasa galihu, wata bazarawa ce mai suna Duduwa na ta rusa kuka a waje. Ba da nisa daga inda take tsaye ba, wani ɗakin jinka ne, kuma a cikinshi wani yaro ne ɗan shekaru goma sha shida mai suna Musa yana kwance a kan wata tabarma kuma an ɗaure shi a jikin gadon katako. Musa na da taɓin hankali wanda ya hana shi cufanya da sauran 'yan'uwanshi. Amma mahaifiyarshi, Duduwa, ba ta da masaniya a kan wannan cuta, ita tunaninta dabam ne a kan abin da ya samu ɗanta. Ku saurara ku ji.

Fitowa ta 3: A ƙauye

Duduwa: Na shiga uku, ga shi can ya fara! Ku ƙyale min yarona, mugayen aljanu kawai! Ku tafi, ku koma inda kuka fito! Ku ƙyale shi! ... Yi shiru, Musa! Shi ke nan, shi ke nan, yarona. Ya isa haka, ka ji, ya isa haka. Sssshhh, ga Mama! ... Ka yi shiru, ɗan Mama. Ka yi shiru, ka daina kuka! Ga Mama nan tare da kai. Musa ka yi shiru. Ya isa haka. Haba, ɗan Mama! Yauwa ɗan albarka.

Mai ba da labari:

Akan ji irin wannan kukan na Duduwa a yawancin gidajen da ke ƙauyuka a fadin nahiyar Afirka. Akwai wani taimako kuwa ga mutane irinsu Musa? Ta yaya za su samu taimako bayan suna fuskantar wariya, an banzatar da su kuma an liƙa musu wani abu da ba shi ba ne?

To a can Shagon Na Kowa kuma, John na tsaye a gaban oganshi, Mr. Patel.

Fitowa ta 4: A ofishin Patel

Patel: John, na kore ka!

John: Mene!? Ka kore ni, Mr. Patel? Da gaske kake yi?

Patel: Karanta leɓena mana: Na – ko – re – ka! Daga yanzu kai ba ma'aikacin shagon Na kowa ba ne. Ka gane? Ka cire kayanka kuma ka dawo da *I.D. card* ɗinka.

John: Ban gane ba. Me ya sa ka kore ni? Ba wani laifin da na yi.

Patel: Ba ka yi laifi ba! Lallai ka ce wani abu, ya kamata ka zama ɗan drama. Bayan kuɗin da ka sata daga cinikin da ka yi

jiya, har kana da zuciyar da za ka tsaya a gabana ka riƙa nuna kamar ba wani abu da ya faru! Ka yi sa'a ban kai rahoto wurin 'yan sanda ba.

John: Ni? Na saci kuɗi? Patel, na rantse...

Patel: *Mr. Patel!* Kar ka sake kirana Patel, ni ba sa'anka ba ne. Ni oganka ne. Gyara, ni oganka ne a da.

John: Mr. Patel, ka san ni. Na yi maka aiki har na tsawon kusan shekaru uku, kuma ba ka taɓa jin cewa na koka a kan wani ba, ko an kawo ƙarana. Bayan haka ma, kwanan nan na yi aure, sannan matata ta kusa haihuwa. To me zai sa in yi abin da zai sa in rasa aikina? Wannan kuskure ne! Ni ban yi ba! Ba ni ba ne! Kuskure ne!

Patel: Kuskuren shi ne ɗaukarka aiki da kuma yarda da kai. Saboda haka kar ka ɓata min lokaci. Ka dawo da abubuwan dake tare da kai na shagon.

John: Ba ni ba ne, wallahi ba ni ba ne! Ban taɓa yi maka sata ba. Ba ni ba ne!

Patel: Tabbas ba kai ba ne. Saboda kuɗin sun yi ƙafafuwa da kafada, suka buɗe akwatin kuɗin, suka yi tsalle suka fito suka gudu, ko?! John, ba ni da sauran wata magana da kai. Sai an jima!

John: Ba ni ba ne, ni ba ni ba ne. Wallahi ba ni ba ne... Ban aikata haka ba! Ba ni ba ne!

Patel: Mun gode da aikin da ka yi a nan. Sai an jima!

Mai gabatarwa:

Da haka kuma muka kawo farshen wannan shiri na farko a kan mutane masu taɓin hankali a kasashenmu na nahiyar Afirka. Me zai faru da John bayan da ya rasa aikin shi? Shin Amina za ta samu waraka kuwa? A can kauye kuma, aljanu ne kuwa suka kama Musa? In kuma ba su ba ne, to me ke damunshi? Shin akwai mafita ga irin waɗannan mutanen kuwa?

Duk za ku ji waɗannan a cikin shirin da za mu gabatar nan gaba. Idan kuma ana so a kara sauraron shirin, sai a neme mu ta yanar gizo, wato dw.de/lbe. Ko kuma a haɗe da mu a shafinmu na Facebook. Sai mun sadu a shiri na gaba. Ku huta lafiya.